

VOJENSKÉ ROZHLEDY

ROČNÍK VII.

ČÍSLO 10.

Poručík K. BROŽEK, hran. prap.:
Znázorňování palby při cvičení.

Znázorňování palby různých zbraní — a hlavně zbraní nepřátelských — jest v míru věci nadmíru obtížnou. Myslím, že nemusím ani dokazovati, že sebe větší bouchání cvičnými náboji nenahradí několik ostrých střel, fičících kolem hlavy. Používáním cvičných nábojů znázorníme sice palbu, svou i nepřátelskou, ale nikdy se nám nepodaří znázorniti účinek této palby.

Ani mimořádně kvalifikovaným instruktorům nepodaří se vždy vstřípiti vojínům správnou představu o nepřátelské palbě a o nutnosti jejího respektování a jejím účinku. I řádně vycvičený voják zabíhá často do extrémů: buď nerespektuje nepřátelskou palbu vůbec a jde jako hrdina vpřed v nejprudším lijáku cvičných střel, nebo zase naopak při první ráně se zastaví a myslí, že nemůže již dále postupovati. Je však nutně třeba, aby naše pěchota dovedla již v míru respektovati palbu nepřítelovu. Je toho třeba pro mírový výcvik důstojníků, rotmistrů i poddůstojníků. Taktická situace, podobná válečné skutečnosti, vznikne jen tehdy, jsou-li splněny všechny podmínky, na nichž závisí podobnost cvičení a války. K těmto podmínkám náleží v neposlední řadě respektování palby.

Bylo vymyšleno již několik metod znázorňování palby. Každá z nich má určité nevýhody a často vznikají různé omyly, někdy velice nepříjemné. Za svého pobytu ve Francii a zejména za ložského cvičení St.-Cyrské vojenské školy v Camp Coëtquidanu měl jsem příležitost poznati jeden z nových způsobů znázornění nepřátelské palby při cvičeních. Ač jsem si vědom svého mládí a své ještě velice malé zkušenosti, neváhám předložit tento článek veřejnosti. Snad se najde někdo zkušenější, kdo by mohl naznačiti, zda a jak by se tohoto dobrého a praktického způsobu mohlo použiti i u nás.

Autorem tohoto nového způsobu znázorňování palby zdá se býti generál Passaga, za mého pobytu ve Francii velitel 10. armádního sboru francouzského, v jehož 19. pěší divisi se tohoto způsobu užívá již delší dobu. Gen. Passaga*) sám propaguje tuto novou myšlenku různými články a spisky, na př.: „Les possibilités du champ de bataille“, „Le combat“ a „L'infiltration“. Dovolím si probrati stručně spisek: „Les possibilités du champ de bataille“, rozdělený na čtyři díly, obírající se postupně ofensivou, defenzivou, účinky rychlopalných zbraní, zbraní pěchoty a konečně jádrem všeho, prostředkem, jak vycvičiti pěchotu v prosakování. K tomu jest připojen příklad přípravy cvičení (prolomení fronty).

1. Ofensiva.

Největší počet stránek jest věnován ofensivě. Gen. Passaga pojednává zde o věcech všeobecně platných a našim důstojníkům dobře

*) Général Passaga: Le combat ce que nous a appris la guerre. Paris 1925. (Charles-Lavauzelle.)

známých, přes to však některé z nich uvedu. Tak především zdůrazňuje starou pravdu, že jen ofensivou lze dobýt úspěchu. Z toho ihned dovozuje svrchovaně nutnou pružnost pěchoty v boji a nezbytnou potřebu ofensivního smyslu, jimž musí být proniknuta. Jeho hlavním požadavkem jest, aby cvičení, při nichž pěchota má nabýt uvedených vlastností, dala se v mezích, daných poměry, s jakými se setkáváme na opravdovém bitevním poli. Dokládá příklady ze světové války, jak — v prvních utkáních, pak v závodech k moři, na Iseře i jinde — je útočící pěchota naprosto bezmocna proti obranné palbě pušek a kulometů. Naopak zase, jak v bitvě na Marň, kde mezi první a druhou německou armádou existovaly v německých liniích neostřelované mezery, využíváním těchto mezer byl umožněn francouzské pěchotě postup. Ukazuje na trpkou zkušenost z počátku války, že užívání těžkých kulometů dělo se jen na prospěch obrany, a že útočící pěchota může postupovati jen tehdy, když má před sebou buď pěchotu desorganizovanou útoky již odraženými, nebo pěchotu, nechavší na své frontě z různých důvodů (málo obranných prostředků) neostřelované mezery.

Pro oba tábory, německý i francouzský, nadešla nutnost, rozluštiti tyto dva problémy: 1. jak ovládnouti (možno-li okamžitě) pěchotu v obraně, t. j. jak jí zabrániti v použití jejich zbraní účinným způsobem; 2. jak vhodně využití této dočasné ochablosti.

Zprvu přišlo se k tomuto řešení: Nechat útočící pěchotu, aby využila způsobem pokud možno okamžitým, neutralisujících účinků mocného dělostřelectva. V teorii, pokud se týče útočnicka, nešlo o nic jiného, než o to, dovést se vrhnouti na bránící se pěšáky dříve, než by mohli znovu nalézt vůli k odporu a možnost použití užitečné svých zbraní. Ve skutečnosti však musila být útočící pěchota připravena, že nalezne před sebou nepřátelské zlomky rozličné důležitosti, schopné použití svých zbraní (buď proto, že tyto zlomky unikly dělostřelecké palbě, anebo že rozpaky při postupu, nebo nepředvídané a střelami nezničitelné překážky nedovolí útočící pěchotě úplně využití neutralisace). Takováto hnízda odporu mohou přivoditi rozštěpení a úplné zhroucení útoku, jestliže pěchota, která jej provádí, vyplývá veškeru svou účinnost jejich dobýváním, porušujíc takto nutný soulad mezi úsilím svým a dělostřeleckým, jehož činnost byla určena s velikou přesností v čase i prostoru.

Objevila se tedy nutnost vycvičiti pěchotu v prosakování. To záleží ve využití každého prázdna, dočasně získaného dělostřeleckou střelbou v linii nepřátelské palby. Pak teprve může útočící pěchota pokračovati ve svém postupu a obchvátiti zmíněná hnízda odporu. Její prvky, používající rozmanitých průchodů v obranném systému nepřítelově, překročí nejprve pásmo činnosti těchto ostrůvků, pak po znovuzřízení nevyhnutelné souvislosti útočné fronty rozhodnou se co nejrychleji k úplnému využití neutralisace. Redukce ostrůvků odporu stává se tedy úkolem podružným.

Máme-li pružnou a v prosakování vycvičenou pěchotu a nepřesahuje-li hloubka obranného pásma úspěšný dostřel našeho dělostřelectva, je otázka úspěchu jen otázkou přípravy a součinnosti obou složek. Útok však ztroskotá, když se obraně podaří zříditi před sebou krycí posici, obsazenou souvislou linií pěchoty, která je podporována palbou částí dělostřelectva. Pak je celková hloubka obranného pásma větší než dostřel útočnickova dělostřelectva, které se musí během útoku přemísťovati. Útočící pěchotu může však následovati jen dělo-

střelectvo poměrně nečetné a příliš chudě zásobené střelivem, jež pak není ovšem schopno účinné neutralisace.

S tankem objevil se nový neutralizační prostředek, překonávající většinu překážek, hlavně však schopný neutralisovati bránícího se pěšáka, bezmocného se svou zbraní před bezprostřední hrozbou palby a rozdrčení. Nový příchozí zdá se býti ideálním neutralizačním činitelem. V teorii má nad střelami tu výhodu, že jeho zasahování není určeno hodinovým řádem, nýbrž pracuje v blízkosti a ve spojení s pěchotou a je proto obeznámen se situací v každém okamžiku. Také porušená spolupráce s pěchotou, byla-li porušena, dá se snáze znovu-zříditi, než spolupráce pěchoty s dělostřelectvem. V praxi však často byla dána přednost účinkům střel před účinky tanků.

K těmto neutralisujícím prostředkům připočteme ještě další: oslepení obsluhy (dýmem), ztížení obsluhy (plynem), obsazení výchozí základny v noci, útok v ranním nebo večerním pološeru a konečně velice mocného neutralizačního činitele letouna.

I v posledních dnech války, kdy byly definitivně podlomeny morální síly většiny německé pěchoty, spojenecká pěchota, mající proti sobě již méně dobré oddíly, ale ještě oživené vůlí obsluhovat své samočinné zbraně, musela za postupu využívatí mezer, na něž se nestřílelo, a nebylo-li jich, vytvářeti si je neutralisací. Tak až do rozuzlení světového zápasu vidíme, že útočící pěchota nemůže postupovati, než za intenzivního použití (podle morálního stavu obrany a ceny jejího obranného zřízení) neutralizačních prostředků, dovolujících vytvořiti mezery více nebo méně zbavené palby.

Úhrnem, pokud se ofensivy týče, vidíme:

a) že pěchota musí býti zvláště vycvičena k hospodárnému a důkladnému využití neutralisace, dosažené činiteli nyní známými, jež jsou: dělo, tank, letoun, plyn, dým nebo temnota, kryt (les);

b) že musí býti vycvičena ve vyhledávání mezer přirozených, nebo dočasně vytvořených jmenovanými činiteli v systému palby nepřátelské pěchoty, t. j. v prosakování.

2. Defensiva.

Dokazuje-li válka 1914—1918 převahu pěchoty v obraně, učí nás naproti tomu, že obránce může býti vydán na milost a nemilost podnikům pěchoty pružné a odvážné, jíž by soustředění neutralizačních prostředků otevřelo cestu. Strana v obraně musí tedy býti na stráži proti podobné možnosti tím, že disponuje a připravuje se disponovati všemi svými prostředky, jež mohou zabrániti stejně neutralisaci vlastní pěchoty, jako využitkování její dočasné (eventuální) neschopnosti, mrtvosti. Zkušenost ukázala také nutnost, míti pěchotu již v míru připravenou, aby čelila deprimujícímu vlivu obchvatných pohybů a také instinktu zakopávati se k obraně proti těmto pohybům.

3. Co můžeme očekávati v útoku od rychlopalných zbraní pěchoty.

Do jaké míry mohou rychlopalné zbraně pěchoty, použity v útoku samy o sobě, spolupůsobiti při neutralisaci bránící se pěchoty? Vzpomeňme si, že pušky a kulomety (lehké i těžké) mají plochou dráhu střely a že místo dopadu jejich střel nebývá možno dobře pozorovati. Tyto podmínky způsobují, že, když jest cíl vzdálen méně než 600 m od prvního sledu, není možno útočící pěchotu přestřelovati, vyjímajíc

mimořádné případy, kdy terén je velice vlnitý nebo silně stoupá. Touto střelbou není ovšem myšlena střelba neutralisující, ani rušivá, nýbrž něco obdobného palbě dělostřelectva přímé podpory.

Sebe větší počet kulometů lehkých i těžkých — s výjimkou těch, jež jsou v prvním sledu — neprospěje tedy v ničem útočící pěchotě, jakmile se tato přiblíží na méně než 600 m k obranným prostředkům nepřítelovým. A ani nejlepší automatické zbraně nyní známé nedávají uspokojivých výsledků, je-li jich použito v prvním sledu. Proto — při rovnosti zbraní obrany a útoku — bude obrana vždy ve výhodě z mnohých důvodů, z nichž uvedeny jen hlavní:

1. Je mnohem snazší neutralisovati útočícího pěšáka, nežli pěšáka v obraně. Útočník postupuje s tělem odkrytým u vědomí své zranitelnosti, zatím co obránce, skrytý v zákopu, má odůvodněný pocit relativního nebezpečí.

2. Použití kulometů s těžkým podstavcem*) v prvním sledu je, ne-li nemožné, tedy aspoň nanejvýše obtížné, čímž útok zbaven své nejlepší neutralizační zbraně, zatím co obrana může ji používatí neomezeně. Jest zásluhou tohoto faktu, že byla přijata za světové války na francouzské straně kulometná puška a na německé lehký kulomet.

3. Útočník obvykle střelí na nepřítele, jehož nevidí a jehož přítomnost je prozrazována jen palbou. Obránce naopak střelí v dobré znalosti cíle, jež mu skýá útočník. Tím se rozptýlí střelba útoku na celé oblasti, o nichž se předpokládá, že jsou obsazeny nepřítelem, kdežto střelba obrany soustřeďuje se jen na útočníka samého.

4. Vyžaduje-li postup útočící pěchoty podpory její vlastní palby, nemůže se postupovati jinak, než střídavým postupem ve sledech, z nichž jeden je v pohybu, druhý střelí. Výsledek je dosti chabý a mimo to polovina samočinných zbraní útočnickových bude vždy střídavě odsouzena k nezbytné nečinnosti (pokud se palby týče), zatím co všechny podpurné prostředky obranného systému budou střelíti najednou.

5. Konečně si vzpomeňme, že samočinná zbraň jest nejúčinnější v bočné palbě. Útočník ovšem nemůže vždy tuto zásadu tak dobře uplatnit, zato první starostí obránce bude, znásobiti výkonnost svých zbraní bočnou palbou.

Za těchto okolností přicházíme k poznání, že při útoku mohou rychlopalné zbraně pěchoty sloužiti jen k eventuálnímu doplnění účinku jiných neutralizačních činitelů, nebo vzdorovati možným protiútokům.**)

4. Jak vycvičiti pěchotu v prosakování.

(Viz tabulku a náčrtek.)

Bylo již výše řečeno, že bude hlavní snahou pěchoty v útoku, aby využila mezer více nebo méně zbavených palby, ať jsou to již mezery přirozené nebo dočasně vytvořené v palebném systému obranném. Lze si představit, že provedení této snahy není snadné, ba, že vyžaduje horečné činnosti, spojené s opovrhováním nebezpečím. Je nasnadě, že, než můžeme mezery využiti, musíme ji napřed nalézt. Nalezneme ji tím způsobem, že postupujeme rozhodně vpřed. A právě při tomto postupu nastává veliteli nesnadný úkol: přemoci sklon

*) Jsou míněny těžké kulometry Hotchkissovy.

**) Jde ovšem o útok na organisovanou posici.

Znázornění účinků palby při cvičení.

Palba pěchoty.	Palba dosti prudká. Pěchota může postupovati jen využívaje terénu a vlastní palby.	15 cm	600 m	červená	bílá
	Prudkost palby znemožňuje naprosto postup.			červená	
Palba dělostřelecká.	Palba jest dosti prudká. Pěchota může postupovati jen v určitých formacích a přískoky.		800 m	černá	bílá
	Prudkost palby zamezuje jakýkoliv pohyb vpřed.		10'	černá	
Palba z letounu.	Palba dosti prudká. Pěchota může postupovati jen v určitých formacích a přískoky.		200 m	modrá	bílá
	Prudkost palby zamezuje jakýkoliv pohyb.		5'	modrá	
Flym.	Postup možný jen s maskou na obličej.		200 m	žlutá	bílá
	Vůně prozrazuje přítomnost yperitu.		200 m	žlutá	

Stuhby musí býti dostatečně široké (0-15 m), aby byly určité zpozorovány; dosti pevné, aby tento cvičný materiál byl trvanlivý. Vždy v intervalech 5 m jsou opatřeny obdélníky barvy bílé, na kterých je označena buď délka trvání zastavení pohybu nebo hloubka pásma, v kterém jsou ta která opatření nutná.

k napodobení ostatních jednotek, přilepených k zemi prudkou a dobře řízenou střelbou. Nesmí však také dojít k zastavení postupu neb jeho zpomalení, je-li palba chabá a působí-li ztráty jen nepatrné. Čemu se dlužno vyhnouti stůj co stůj, jest zesilování jednotky, zastavené palbou protivníkovou a nechati ji takto, aby se zbytečně opotřebovala.

Hnízda odporu směji držeti v šachu jen prvky tisknuté k zemi nepřátelskou střelbou a části nezbytně nutné k zničení případného protiútku. Všechny ostatní části následují jednotky, postupující v nejbližším sousedství, ve snaze postupovati po překročení pásma činnosti těchto ostrůvků dále, za stálého využívání účinků neutralizačních činitelů. Zdolání ostrůvků odporu provede se manévrem; většinou tyto ostrůvky padnou — jak zkušenost ukázala — před vlastním dobytím, pouhou hrozbou obklíčením.

Celkem, mimo nutnou dovednost při využívání účinků různých neutralizačních prostředků, vyžaduje průlom fronty — ať již jest tato organisována delší dobu, nebo když se jenom dočasně zastavila — stále ještě od pěchoty vedle vražedných nástrojů i rychlosti v provádění a značné ohebnosti, t. j. veliké schopnosti pohybu. Musí tedy vše směřovati k tomu, abychom zařídili podle toho své výcvikové metody.

Chceme-li naznačiti na zemi způsobem co nejlogičtějším účinky zbraní, které nejsou neutralisovány, dospějeme k tomu, že jest nutno naznačiti jasně mezery, kterými bude moci pěchota projíti, pak se bude moci naučiti, aby využila těchto mezer rychle a důkladně.

Znázorňování palby.

Ideální způsob znázorňování palby, jenž by měl býti přijat pro naše bojová cvičení, musí vyhovovati těmto podmínkám:

1. zachovati pro použití palby důležitý prvek: překvapení;
2. naznačiti:
 - a) druh palby (pěchoty, dělostřelectva atd.),
 - b) intensitu palby;
3. ohraničovati přesným způsobem pásmo, na něž se střílí.

Použitím plátěných stuh, umístěných v terénu před započatím cvičení podle pokynů řídicího, přiblížíme se tomuto hledanému ideálu, neboť:

a) plátěné stuh, položené na zem, do trávy atd., jsou spatřeny útočící pěchotou, až když přijde těsně k nim; překvapení je tedy dosaženo;

b) druh a intensita palby jsou naznačovány stuhou samotnou (barva, nápisy);

c) šířka pásma, na něž se střílí, jest naznačena délkou stuhy.

Jak se stuhy umísťují?

Je-li to možné, provede se za tím účelem nejprve zvláštní cvičení na obyčejné nebo plastické mapě. Opakuji, „je-li to možné“, neboť toto cvičení může býti řízeno jedině důstojníkem, znajícím výborně účinky všech neutralizačních prostředků (děl, tanků, letounů, maskování atd.). Cvičení může býti vedeno tímto způsobem:

O b r a n a: Umístí své palebné prostředky na plastické mapě.

Určí své prostředky zastírací a své prostředky pozorovací (pozemní i vzdušné).

Označí své zásobování střelivem. Udá opatření za účelem vyhnouti se účinkům protistřelby atd.

Označí všeobecně pro dělostřelectvo prvky střelby, získané před zahájením nepřátelského útoku.

Ú t o k: Totéž co obrana; mimo to udá:

hlavní složky svého rozkazu k útoku, t. j.:

počet, mohutnost a způsob použití neutralizačních činitelů;

získané zprávy o umístění nepřátelských obranných orgánů (pěchoty, dělostřelectva, pozorovatelů, velitelství atd.);

způsob umístění pěchoty na výchozí základně;

opatření pro zastření útoku (hodina „H“, využití soumraku, kouře, krytů atd.).

Znalost protivníkových prostředků a znalost jejich přízpůsobení a možnosti jejich použití má dovoliti dobře vycvičenému a zkušenému řediteli cvičení, aby rozhodl způsobem co nejpravděpodobnějším, které z orgánů obrany budou moci účinně zasáhnouti během různých fází útoku. Podle toho narýsuje si ředitel cvičení v duchu na zemi úsek působnosti příslušného orgánu palby, přetne jej na dvou místech, a to:

a) v počátku účinnosti střel a

b) tam, kde palba zapovídá veškerý další postup.

Tyto průsečíky budou naznačeny v terénu stuhami.

Často, zejména při cvičeních jednotek menších než jest prapor, bude výhodné, omeziti se na neutralisování orgánu palby obranné jen přibližně a podle toho umístiti stuhu v terénu s mezerami dosti širokými, aby bylo možné prosakování, nechceme-li ovšem zastaviti pohyb úplně. Takovým způsobem získá pěchota nezbytné manévrovací vlastnosti; tím ji též naučíme udržovati spojení mezi všemi prvky útočného rozčlenění, do šířky i do hloubky. Jen tehdy využijí postupně všechny sledy volné cesty a vyhnou se včas překážkám, jestliže spojení řádně funguje.

Znázornění neutralisovaných orgánů.

Zkušenost ukázala, že špatně provedené čištění dobytého terénu může přivoditi katastrofu. Je tudíž nutno naučiti pěchotu, aby toto „čištění“ řádně organisovala i prováděla. Palebné orgány obrany, které byly supponovaně neutralisovány, musí býti při cvičení představovány. Zbraně, o nichž předpokládáme, že jsou neutralisovány, dáme obsluhovati jen nejnutnějším počtem vojáků. Jejich úloha nebude však jen pasivní. Budou-li překročeny útočící pěchotou, aniž byly vyřaděny z boje při čištění terénu, počnou jí prostě stříleti do zad.

5. Příklad přípravy cvičení průlomu fronty.

Připojené schema ukazuje, že představování účinku palby pomocí plátěných stuh značně usnadní výcvik pěchoty v prosakování a zároveň jí vstřípí pravou představu o vzhledu bitevního pole.

Z palebných orgánů obrany, umístěných v prostoru mezi výchozí základnou a prvním cílem, mohou prvky, číselované 1, 2, 3, 4, 5, 6 a 7, účinně stříleti na pásma, jejichž šíře jest udána stuhami (tato hypotéza jest buď výsledkem studií, konaných během předběžného kádrového cvičení, nebo prostě vymyšlena řídicím cvičením).

Tyto obranné prvky nebyly úplně neutralisovány, nebo byla dělostřelecká příprava útoku nedostačující. Mohlo se také státi, že útočnickovy tanky přešly tyto orgány, aniž je zpozorovaly a zničily, nebo že tanky v tomto úseku operující byly zničeny neb porouchány. Tak zvláště těžké kulometry 6 a 7 unikly neutralisaci buď proto, že byly výborně zastřeny (nemohly býti zpozorovány letectvem), nebo tím, že útočnickovy tanky i pěchota nemohly dále, jsouce zastaveny dělostřeleckou palebnou přehradou „p“. Palba kulometů 6 a 7 zastaví úplně postup II./1. polního praporu a vnitřních křídel obou sousedních praporů. Jejich první sled může dojíti až k místům, označeným písmeny: i, j, k, l, m, n, o a pak nezbývá, než zarýti se do země. Tento malý příklad jest jistě dosti názorný i poučný. Zdá se nám, že v boji by byl osud zmíněných těžkých kulometů brzy rozhodnut. Netrvalo by dlouho a jejich stanoviště bylo by přesně zjištěno a některá útočnickova baterie by je brzy vyřadila. Ale jak veliký rozdíl je tu mezi teorií a praxí!

Skutečnost je poněkud jiná. Pěšák v boji, který je znenadání uvítán střelami, velice těžce zjišťuje směr, odkud přicházejí.^{*)}

Je velice pravděpodobné, že prostor před II./1. polním praporem byl by považován za hustě posetý nepřátelskými obrannými orgány a že by byla vyžádána podpora dělostřelectva, po případě i útočná vozba, aby tento odpor byl odstraněn. Ve skutečnosti vidíme však, že v akčním pásmu jmenovaného praporu není naprosto nic, snad proto, že tu neutralisace splnila svůj úkol. Tisíce granátů byly by vypáleny nadarmo, čtyř tanků prohledávaly by zbytečně terén, zatím co první sled by netrpělivě a marně čekal.

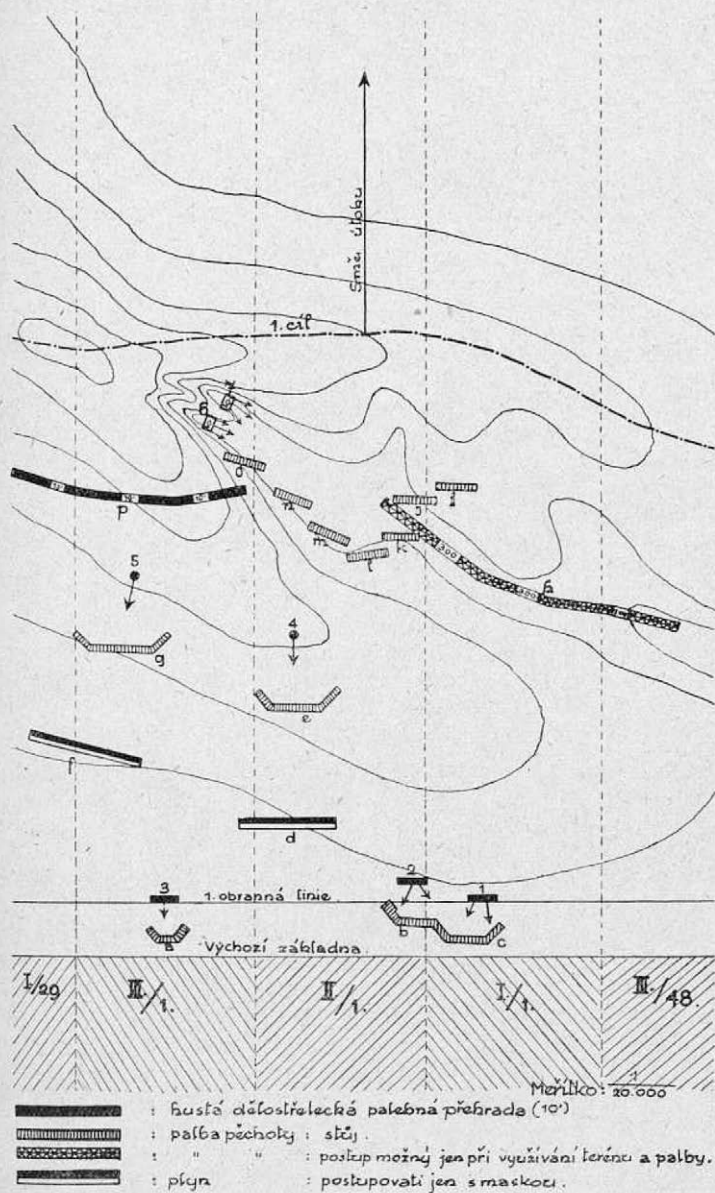
Nezapomeňme však, že přehrada „p“ nepotrvá věčně, že přival granátů postupem času zeslábně nebo vůbec ustane (viz označení na stuze). Pak vyrazí sousední prapor k dalšímu postupu a brzy asi vyřadí z boje svými vlastními prostředky nepřátelské kulometry 6 a 7. Jak vidno, můžeme tímto způsobem ukázati prakticky mnoho příkladů a řešení, o kterých se zdá, že je nelze při cvičení provésti.

Tot myšlenka generála Passagy. St.-Cyrskou školou, která již dávno před válkou byla známa po celém světě, byla tato metoda ihned přijata, ne snad k vůli osobě gen. Passagy, v jehož oblasti meškala škola na manévrech, nýbrž pro svou vnitřní hodnotu. Svědčí o tom zejména ten fakt, že i po návratu do stálého sídla užívá škola těchto plátěných stuh se zdarem dále.

Z vlastní zkušenosti mohu potvrditi, že kombinované použití stuh a cvičných nábojů vyhovuje všem požadavkům, kladeným na představování palby, jak bylo již dříve uvedeno. Účastnil jsem se většího počtu cvičení, při kterých bylo této metody použito. Účelu cvičení bylo vždy plně dosaženo, veškeré bojové momenty byly správně znázorněny a všichni účastníci cvičení mohli si vždy utvořiti správnou představu o skutečném boji. Jedinou vážnou námitkou proti této metodě jest fakt, že pořízení těchto stuh vyžaduje dosti značné částky peněžní a že se s nimi musí šetrně zacházeti.

^{*)} Při každém výstřelu můžeme slyšeti dvě rány, a to: ránu, která vzniká při vypálení, a ránu, která vzniká srážením se vzdušných vrstev, rozražených průchodem střely. Často se stává, že zvláště méně inteligentní vojin je sveden onou druhou ranou, vzniknuvší v jeho blízkosti, k úsudku, že střela přichází ze směru před ním, ač to mnohdy nesouhlasí se skutečností. To vše patří však již do jiné, u nás dosud zanedbávané kapitoly.

Znázornění přípravy cvičení : útok na obrannou linii .

Pokládal jsem za svou povinnost sdělit toto s naší veřejností, a povšimnou-li si tohoto článku ti, kteří mají právo i povinnost řídit v míru výcvik naší armády, a budou-li zkoumat praktickou cenu popsané metody, bude účelu těchto řádek dosaženo.

Štábní kapitán gen. štábu František POHUNEK:

Příspěvek k revisi P-I-1.

(Cvičební řád pro pěší vojsko.)

Účelem této studie jest kritický rozbor části XII. (Obranný boj), hlavy I. Cvičebního řádu pro pěší vojsko (P-I-1).

Hlava tato, která je jakýmsi úvodem k dalším hlavám, pojednávajícím o obranném boji jednotlivých jednotek pěšího vojska, obsahuje několik pojmů a definicí, týkajících se obranných posic a úpravy terénu k účelům obranným. Nejsou v ní však obsaženy definice základních pojmů obrany, t. j. co je to posice krycí a posice hlavní.

Dříve než přikročím k rozboru jednotlivých článků zmíněné hlavy, všimneme si názvovců, jehož užívá P-I-1.

P-I-1 uvádí pojem posice a postavení (čl. 789, 790, 793, 794), kdežto náš Polní řád (G-V) zná pouze pojem posice. Rozpor tento, jenž vznikl tím, že G-V byl vydán později než P-I-1, bude nutno v nových vydáních P-I-1 odstraniti. Důsledkem tohoto rozlišování jest jednak definice posice a postavení, obsažená ve čl. 794, jednak pojmenování „zákopů“ v čl. 796 a 797, jakož i příloha 1. (obr. 78. Schema posic a obsazení).

Po tomto úvodu přistoupím k rozboru jednotlivých článků.

Stát 2. (krycí postavení) praví v čl. 790:

„Krycí postavení obsazují vojska (přední stráž), která se skládají...“

Praví se zde tedy, kdo obsadí krycí postavení, neříká se však, co je to krycí postavení.

Totéž lze říci i o stati 3., čl. 793, hlavní postavení.

Mohlo by se říci, že taková definice patří do předpisu o úpravě terénu, nebo spíše do G—V. (Polní řád). Dosud však předpisu o úpravě terénu nemáme a je tudíž důležité, aby základní definice, týkající se úpravy terénu, pokud má význam pro pěchotu, byly v P-I-1 obsaženy.

Všimneme si ostatně, že ve stati 2., čl. 790 a 791, objevuje se náhle název „krycí posice“:

„Mají-li vojska v krycí posici toliko dávat zprávy...“ (čl. 790).

„Úlohou vojsk v krycí posici jest...“ (čl. 791).

Tato nedůslednost měla by ráz vady čistě formální, kdyby P-I-1 samo nerozlišovalo přesně posici od postavení.

Ve stati 4., čl. 794. čteme totiž tuto definici:

„Posice je upravené obranné pásmo se souvislou sítí zákopů rovnoběžných a spojovacích. Nepřihlížíme-li k tomu, do jaké míry je terén upraven, mluvíme všeobecně jen o postavení.“

Nehledě k tomu, že polní řád (G-V, 230) vůbec neužívá pojmu postavení, myslíme, že tato definice a toto rozlišování nejsou vhodné. Je známo, že obranné pásmo není vlastně nikdy definitivně upraveno,